

**Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради
«Київський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних кадрів»**

**Освітня програма
підвищення кваліфікації учителів закладів освіти,
які викладають в 5-6 класах у 2023/24 навчальному році
«Інклюзивне навчання та реалізація педагогічної підтримки учнів з
особливими освітніми потребами (НУШ)»**

Пояснювальна записка

Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти в умовах реформування галузі освіти «Інклюзивне навчання та реалізація педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами (НУШ)» (далі - Освітня програма) розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затверджені наказами Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 року №904 та враховує основні положення Законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. №2145-VIII) та «Про повну загальну середню освіту» (від 16.01.2020 №463-IX); розпоряджень Кабінету Міністрів України: Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (від 14.12.2016 № 988-р.) та Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) (від 5 серпня 2020 р. № 960-р., постанов Кабінету Міністрів України: «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (від 30.09.2020 № 898), «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників» (від 27.12.2018 р. №1190) та «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (від 21.09.2018 №800); наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (від 23.12.2020 р. № 2736-20).

Освітня програма спрямована на розвиток загальних і професійних компетентностей вчителя НУШ до роботи в інклюзивному освітньому середовищі в контексті сучасного розуміння інклюзивної освіти, змін в українському законодавстві, виконання державою основних міжнародних зобов'язань. В результаті участі у навчанні учасники матимуть можливість підвищити здатність до управління освітнім процесом, володіння сучасними підходами до організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти; вміння спільно працювати та злагоджено взаємодіяти з іншими працівниками та батьками, зокрема з батьками дітей з особливими освітніми потребами; вміння планувати та ефективно реалізувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та ідеології Нової української школи.

Укладачі програми	Слободяник Г.І., завідувач центру підтримки інклюзивної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» Луценко Т.М., методист центру підтримки інклюзивної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»; Дерій О.В., методист центру підтримки інклюзивної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» Алексєєва О.І., методист центру підтримки інклюзивної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»		
Найменування програми	Освітня програма онлайн-навчання вчителів, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у 5-6 класах ЗЗСО		
Мета програми	Розвивати професійну компетентність учителів ЗЗСО щодо впровадження Державного стандарту базової середньої освіти щодо організації інклюзивного освітнього середовища, знання методів викладання, способів диференціації, адаптації і модифікації навчального змісту, уміння використовувати принципи універсального дизайну в освітньому процесі; уміння розробляти індивідуальну програму розвитку; володіння методами оцінювання, спираючись на сильні сторони дитини		
Напрямок програми			
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	Год.
	Модуль I.		6
	1.	Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи.	2
	2.	Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища	2
	3.	Огляд основних категорій дітей з особливими освітніми потребами	2
	Модуль II.		9
	4.	Команда психолого-педагогічного супроводу: основні завдання, склад, основні функції членів команди	2
	5.	Індивідуальна програма розвитку (ІПР) як механізм індивідуалізації освітньої	4

		траєкторії для дитини з особливими освітніми потребами та забезпечення її додаткових потреб в освітньому процесі	
	6.	Тематична дискусія «Упровадження основних принципів і технологій організації освітнього процесу в умовах інклюзивного освітнього середовища»	3
Обсяг програми	0,5 кредитів ЄКТС (15 аудиторних годин)		
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)		
Результати навчання	Загальні компетентності: Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді; Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети; Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості. Професійні компетентності: Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів. Здатність обирати та використовувати сучасні та ефективні технології навчання, виховання і розвитку учнів. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу. Фахові компетентності: Компетентність у сфері організації інклюзивного освітнього середовища (уміння виявляти і усувати бар'єри у навчанні учнів з особливими освітніми потребами; знання способів диференціації, адаптації і модифікації навчального змісту, методів викладання; уміння використовувати принципи універсального дизайну в освітньому процесі; уміння розробляти індивідуальну програму розвитку; володіння методами оцінювання, спираючись на сильні сторони дитини); Компетентність у сфері професійного розвитку (здатність до рефлексії, вміння критично мислити та здійснювати самооцінку власної професійної діяльності; вміння визначати власні сильні та слабкі сторони,		

	визначати професійні цілі та реалізувати їх на практиці).
Строки виконання програми	2023 рік
Місце виконання програми	КНЗ КОР «КОПОПК» 09107, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 24.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 17.05.2022)
2. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. – Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 300 с.
3. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. – Київ : 2018. – 252 с.
4. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. – м. Київ, 2018 рік.
5. Особливості викладання в інклюзивному навчальному середовищі: практика спільного викладання / Софій Н. З. // Освіта осіб з особливими потребами : шляхи розбудови: наук.-метод. зб.: / за ред.: В. В. Засенка, А., Колупаєвої. – 2015. - Вип. 10. - С. 173-177.
6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укладач – Скрипник Т. - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 56 с.
7. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ. Навчально-методичний посібник / Компанець Н. М., Луценко І. В., Коваль Л. В. Київ : Видавнича група «Атопол», 2018. 100 с.
8. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: метод. посіб. / за заг. ред. Н. З. Софій, Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с.
9. Навчально-методичний посібник «Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти : керівництво для тренерів», 2018. 174 с.
10. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Е. А. Данілавічюте, С. В. Литовченко. – Київ : Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 197 с.
11. Колупаєва А. А. Методологічні та стратегічні виміри освіти дітей з особливими потребами у контексті освітнього реформування / А. А. Колупаєва // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2018. – №1(85). – С. 7.
12. Таранченко О. М. Ефективні технології викладання в інклюзивній школі / О. М. Таранченко // Початкова школа. – 2017. – №5. – С. 50–54.